Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Joxepa Artola Artola

Lizartza, Gipuzkoa (1930)

Aurkibidea

Biografia

Amezketako Uharten jaioa, Zuritza baserrian. Aita Uhartekoa zuen eta ama Alegiakoa. Bederatzi senidetan zortzigarrena. Sei urte zituela, Lizartzara etorri zen bizitzera bere familia. Hala, Lizartzan hasi zen eskolan. 13 urterekin, eskolak bukatutakoan, umezain joan zen, Lizartzako beste baserri batera. Beranduago, Lizartzako Andresoro baserrira joan zen neskame, eta bertako semearekin ezkondu zen.

Zintak

LIZ-001

- **Proiektua**: Lizartzako ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Artetxe, Miren
- **Data**: 2010-11-26
- **Iraupena**: 82 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Arteaga, Karmele
- **Transkribatzailea(k)**: Leturia, Ane

LIZ-002

- **Proiektua**: Lizartzako ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Artetxe, Miren
- **Data**: 2010-11-26
- **Iraupena**: 27 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Oruesagasti, Ainitze

Pasarteak

1. Gerra ondorengo gabeziak

- **Erref**: LIZ-001/004
- **Iraupena**: 0:03:59. **Hasi**: 00:05:12. **Bukatu**: 00:09:11
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Gerra ostean ez zuten goserik pasa, baina gabezia bai. Gauez Nafarroara joaten ziren isilka irina ekartzera. Babarrunak izaten zituzten. Baserriko produktuak herriari entregatu behar izaten zitzaizkion. Gero kartilak banatu zituzten. Guardia Zibilak inguruan ibiltzen ziren. Beldurra pasatzen zuten.

2. Francok gerrako gastuak ordaindu behar zituen

- **Erref**: LIZ-001/005
- **Iraupena**: 0:03:01. **Hasi**: 00:09:11. **Bukatu**: 00:12:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Ogia baino gehiago taloa jaten zen. Herriari entregatzen ez zitzaiona etxean jateko izaten zen. Francok gerrako zorrak ordaintzeko biltzen zituela gauzak esaten zuten; horregatik arrazoinamendua ezarri zuten. Olioaren ordez esne gaina erabiltzen zen. Txerria hiltzen zuten etxean.

Transkripzioa
-Ta ordun etxetan ze jaten zenduen? Talok gehio?
-Ekartzen zanen bai, taloa gehio ogie baiño. Ogie´re bai, garie itten zan etxen ta, baiño taloa gehigo. Egoardin jenealen ogie, baiño goizen ta gauen ta hoitan taloa. Ta hure zanen gustoa gaiñea! Kale alden hure bare ´re zeatzen zien ta.
-Ta ordun baserritan entregatu ein behar, gaiñea, kartillakin ihotzeko gariya ta artoa, ta halare moldatzen ziñaten?
-Bueno, entreatu ez zan... Patata´re hoinbestetxu bat, ez zien dena entreatzen. Klaro, ta gaiñea jota´re orona´re bai ta... Entreatu ba al dakizu ordun zer? Esaten zuen, soldaduk eta kanpotiken ekarri zittun zeak, Francok. Eta han in zittula zorrak. Eta zor haik zeatzeko hemendik jendea kendu, eta handiken kendu olioa ta zeak, hoitatiken, ta honea. Ta hemen errazionamentun olioa ta.
-Ta estraperloko oliyua garesti?
-E?
-Estraperlon, oliyua garesti...
-Olioa bai. Olioa garai hartan goatzen zat nei, litro olioa hogei duro eo pagatu det /pagatuet/. Baiño, ahal zan bezela. Oain bezela ez zan txerri mantekaik-eta sobratzen, e? Manteka ta, zea, grasa zula ta olio, eo esnegaiñen zea botata ta. Eta kilo azukrea lau launentzako igual. Litro olioa hil guztiako. Errazionamentue. Ta bestela zeatzen zana, zea, asko pagatu behar. Razionamentun hure.
-Ordun, txerriya hiltzen zenduenian...
-Txerrik, bi txerri ta, beharko! Ordun, haren, badakizu, manteka izaten du ta! Hura gorde ta, handik...
-Nun gordetzen zenduen?
-Manteka, ordun, txarro, lurrezko txarrok-eta izaten zien, ta haitan. Txoixok ´e bai. Txoixok´e lurrezko, hola, eltze haundiyetan, ta haitan manteka tarten ta sartu ta geo etxeako. Ta handik kutxarakaa manteka bota zeai ta, hola. Beharko! Ahal dan bezela.

3. Baserrian lana zegoen urte osoan zehar

- **Erref**: LIZ-001/009
- **Iraupena**: 0:00:44. **Hasi**: 00:13:45. **Bukatu**: 00:14:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artoa
- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko lanak

Laburpena:
Neguan ere baserrian lana izaten zen, baina udara eta udazkenean gehiago. Gaztaina asko biltzen zuten, artoa ere bai. Udaran garia jotzen zuten.

4. Arbia egiten

- **Erref**: LIZ-001/010
- **Iraupena**: 0:02:09. **Hasi**: 00:14:29. **Bukatu**: 00:16:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak

Laburpena:
Neguan, arbia ekartzen zuten. Arbia nola egiten zen kontatzen du.

5. Emaztea baserrian eta senarra lantegian; aitona-amonen laguntza

- **Erref**: LIZ-001/011
- **Iraupena**: 0:02:46. **Hasi**: 00:16:38. **Bukatu**: 00:19:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:
Egunero esnea saltzera joaten zen. Maizterrak ziren eta etxea erosi ahal izateko senarra lanera joaten zen. Joxepa baserriaz arduratzen zen. Amonak etxean laguntzen zion gaixotu arte.

6. Garai bateko amonen jantziak

- **Erref**: LIZ-001/013
- **Iraupena**: 0:00:31. **Hasi**: 00:21:04. **Bukatu**: 00:21:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu

Laburpena:
Amonak gona luzeekin eta mototsarekin janzten ziren. Beltzez joaten ziren, ez zituen inoiz kolore argiz jantzita ikusi.

7. Heriotzaren inguruko ohiturak

- **Erref**: LIZ-001/015
- **Iraupena**: 0:05:51. **Hasi**: 00:24:16. **Bukatu**: 00:30:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:
Garai batean, hildako bat zegoenean gorputza etxean edukitzen zen. Lur-eman eta gero bazkaria ematen zen etxean familiakoentzat. Hildakoarekin norbait egoten zen beti, arrosarioa errezatzen. Baso batean ur bedeinkatua jartzen zen eta ondoan erramua. Apaiza ere etxera etortzen zen, bidean kanpaia joaz. Inguruko norbait arduratzen zen 15 misterioko arrosarioa errezatzeaz. Elizara bizkar gainean eramaten zuten, lau lagunen artean.

Transkripzioa

-Garai hartan, eztakit ba, pertsona bat hiltzen zanen o, diferentia zan, ezta? Etxen eukitzen zan...
-Etxen gorputze.
-Nola zan hoi?
-Etxen hiltzen zan ta, meikue ta zeatukatik etxen hiltzen zan. Etxen gorputze. Ta geo hogeita lau ordu o hola enterratu genealen. Bueno, batzuk gehixeo, noiz hiltzen zan ta. Ta etxetik, etxetiken entierroako zea ta jendea zeatu ta. Geo bazkarik eman.
-A bai?
-Ba guk nola parientala hemen ez gendun /ezkendun/ Lizartzan garai hartan... Gero bai, gero nere senidek´e bai ta gizonan aldeko senidek´e hemen, baiño gizona´re ez zan hemengoa berez, bi urtekin eo etorri hua ´re Amezketakoa, eta kanpon zeak, parientala, ta haiek bazkarie eman itten zittuen ta, handik zetozenai´e bai. Oain atsalden ta hola ittea, baiño garai hartan goizen itten zan bazkarie, eo zea, entierroa ta. Jende saillei bazkarie eman. Bai zu. Hiltzen zana hil itten zan, baiño geatzen zana´re nahiko hille, zorrak ezin pagatuz.
- Ta, etxen eukitzen zan denbora hortan, ezin omen zan gorputza bakarrik utzi, ezta? O...
-Ez, han bakarrik ez zan uzten, batenbat eoten giñen. Kuarton eo, kuarton eo... ohian, genealen ohian gaiñian, bestittutzen zan ta ohian gaiñen. Ta jendea, errosarioa ta, etxea etortzen zan ordun hildakon zean ta, hola.
-Ipintzen zan erramua o...
-Bai erramue basoan ur bedeinkatukin erramue, ta hari bota. Ta lehenao´re elizeok ziela ta, elizeok ziela ta lehenao´re gaixo zeola´re...
-Ze iten zan?
-Gaixo zeola´re, zea, apaizak jaune eman ta, apaiza etorri ta jaune eman ta eitten zizkion ta. Oaingo kontuik ez zan ordun.
-Nola izaten zan hoi?
-Hoi, gaixo, oso gaixo o hiltzeko zean baldin bazan, elizekok esaten zien, ba, hare bedeinkatzea estremauntzioa ta eman ta itten zizkien.
-Hoi zer zan, hola oliyuakin bezela?
-Bai.
-Ta nola etortzen zan estremauntziyua ematea apaiza?
-Apaiza? Jantzita, ta biden kanpana zeatuz ta, biden tokatu ezkero jendea belauniko jarri igual ta! Monagillokin ta.
-Momentu gogorra izango zan, ezta? Estremauntziyuana.
-Bai, baiño ya etsita izaten zan ordurako ta .
-Ta errosaiyua esaten zanian, ba al zan pertsona bat hortaa juten zana o...?
-Hemen ingurukon bat izaten zan. Hamabost misteriokoa. Gure illoba, bueno, alaba, Usurbillen daon zaharrena ta, haren semek hala esan omen zun: "Ama, esan ta esan ta esan ta esan, lehengoa esan ta lehengoa esan. –Hamabost misterioko errosarioa, ta zuk badakizu?– Hamar aldiz zea esan ta berriz segi ta berriz segi, hau zer da? Lehengoa esan ta lehengoa esan ai da!"
-Ta pertsona hoi ordun hemen ingurukoa izaten zan?
-Bai, hemen baserri inguru o, genealen errosarioa esateko ingurukok zeatzen zun.
-Ta gero, ordun, elizaa eamaten zan entierroako?
-Entierroako elizea.
-Ta nola eamaten zuen?
-Hemendiken bizkarrean lau launek. Hau, lokaztik zien, gaiñea, bide hau lokatza zan! Kamiñoa in bitarten, kamiñoa nik ez dakit /eztakit/, berrogei bat urte o hola die. Ta hemengo amona ta lehenao hil zien ta, hola, lau

launek. Kaja bizkarren, behera. Ta gero handik kanposantura´re bai, elizen entierroa zeatuta.
-Ta, urrutiko baserrik baldin bazien o?
-A, urruti […]
-Bai, bastante. Biden deskantsuik iten al zuen o?
-Ez det /eztet/... Bueno, zeak izaten zittuen, hola, jartzeko behera palok bezela, ta deskantsue ingo zuen. Gizonezkok zeatzen zuen.
-Ta zein aukeratzen zan kaja eamateko?
-Kaja emateko... Guk lehen auzokok o. Attona zeak batzuk... Gero illobak eaman zuen amona, bere billobak. Billobak hazik orduako bazittuen ta, beren aldeko billobak. Ta genealen, hola, senidek baldin bazien sasoikok o, auzokon batek eo, hola.

8. Heriotzaren inguruko elizkizunak

- **Erref**: LIZ-001/016
- **Iraupena**: 0:04:13. **Hasi**: 00:30:07. **Bukatu**: 00:34:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:
Hildakoaren entierroa eta gero apaizari bazkaria eskaintzen zitzaion tabernan. Entierroak gastu handia suposatzen zuten. Ondoren beste ospakizun batzuk egiten ziren elizan, bederatziurrena eta errespontsuak. Horretarako dirua biltzen zen. Kandelak ere pizten zituzten. Apaizak dirua irabazten zuen horrekin.

9. Lutoa

- **Erref**: LIZ-001/017
- **Iraupena**: 0:02:28. **Hasi**: 00:34:20. **Bukatu**: 00:36:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:
Heriotza baten ondoren lutoa jarri behar izaten zen. Horretarako arropak tindatu egiten zituzten. Orduan arropa askoz gutxiago zeukaten. Joxepak urteetan lutoa eraman zuen.

10. Gaztetan oinez joaten ziren leku guztietara

- **Erref**: LIZ-001/019
- **Iraupena**: 0:01:50. **Hasi**: 00:38:40. **Bukatu**: 00:40:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Herria, azpiegitura » Garraioak

Laburpena:
Gaztetan, inguruko herrietara bakarrik mugitzen ziren. Gehienez Tolosara enkarguak egitera. Leku guztietara oinez joaten ziren. Donostiara behin joan zen medikutara.

11. Nobiotan paseo gutxi eta lan asko

- **Erref**: LIZ-001/023
- **Iraupena**: 0:02:01. **Hasi**: 00:44:20. **Bukatu**: 00:46:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Baserria » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Andresoro baserrira ezkondu zen eta bertan bizi da. Elkarrekin etxean lanean zebiltzala ezagutu ziren, Joxepa etxeko neskamea zela. Nobioak zirela lana besterik ez zuten egiten, paseo gutxi. Ardiak zituzten etxean.

12. Herria bitan banatu zen baltseko eztabaidengatik

- **Erref**: LIZ-001/024
- **Iraupena**: 0:02:36. **Hasi**: 00:46:21. **Bukatu**: 00:48:57
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Aisia » Kultura » Dantza
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:
Dantzarik ezin zen egin eta apaizaren alde jarri ziren batzuk. Herria bitan zatitu zen eta istiluak izan ziren. Orain berdin jarraitzen omen dute. Oraingo zatiketa politikarengatik da.

13. Baltsean ibiliz gero konfesatu behar izaten zen

- **Erref**: LIZ-001/025
- **Iraupena**: 0:03:01. **Hasi**: 00:48:57. **Bukatu**: 00:51:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak

Laburpena:
Lehen dena bekatua zen, orain berriz ezer ez. Baltsean ibilitakoak konfesatzera joan behar izaten zuten. Joxeparen familian bi bandotakoak

zeuden. Apaiza herritik atera zutenean gauzak lasaitu ziren. Apaizak konfesioaren bitartez kontu guztiak jakiten zituen.

14. Lizartzako festak

- **Erref**: LIZ-001/026
- **Iraupena**: 0:04:30. **Hasi**: 00:51:58. **Bukatu**: 00:56:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:
Santa Catalina eguna festa izaten zen garai batean, herriko patroia zelako. Gero, festa eguna aldatu egin zuten. Meza eta soinua izaten ziren. Herriko festak irailaren 8an ospatzen ziren. Herriko jendea orain baino elkartuago zegoen. Bertsolariak izaten ziren eta pilota partiduak ere bai. Kaxiano akordeoiarekin etortzen zen. Orain, txaranga dago herrian.

15. Kaxiano musikaria

- **Erref**: LIZ-001/027
- **Iraupena**: 0:05:30. **Hasi**: 00:56:28. **Bukatu**: 01:01:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Kaxiano itsutu ondoren hasi zen musika jotzen. Kaxianoren historia kontatzen du. Donostiako apaiz batek lagundu omen zion itsuen kartak ulertzen.

16. Inguruko herrien gaitzizenak

- **Erref**: LIZ-001/029
- **Iraupena**: 0:01:09. **Hasi**: 01:04:39. **Bukatu**: 01:05:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Gaitzizenak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

Laburpena:
Lizartza herri ijitoa dela diote. Garai batean ijito asko ibiltzen omen ziren. Altzokoak "tipulak", Gaztelu "eroa", Orexa "txoro haizea".

17. Gerrako kontuak Lizartzan

- **Erref**: LIZ-001/033
- **Iraupena**: 0:04:37. **Hasi**: 01:12:12. **Bukatu**: 01:16:49

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera
- Politika » Gerra zibila (1936-1939)

Laburpena:
Nafarrak sartu zirenean, Joxepak sei urte zituen, baina gogoan dauka zubia nola zulatu zuten. Santiago egunean, urteetan kanpaiak jo izan dituzte herrian, nafarrak sartu zirela gogoratzeko. Amonak gerrako egunez kontatzen zuena gogoan du. Lizartzan bi bandotakoak egon arren, herritarren artean tapatu egin ziren.

18. Eskolako oroitzapenak

- **Erref**: LIZ-002/003
- **Iraupena**: 0:01:21. **Hasi**: 00:01:40. **Bukatu**: 00:03:01
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Eskolako kontuak. Neskentzako maistra bat eta mutilentzat beste bat ziren. 40 ume inguru izango zirela dio. Maistra erdalduna zen, eta umeek, berriz, ez zekiten euskara besterik. Joxeparen ama gaixotu egin zen, eta 12 urterako eskola utzi egin behar izan zuen. Eskolara joan eta aurreneko gauza "¡Viva España!" esan behar izaten zuten eskua altxatuta banderaren aurrean.

19. Laborea eta matematikak

- **Erref**: LIZ-002/004
- **Iraupena**: 0:01:32. **Hasi**: 00:03:01. **Bukatu**: 00:04:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Ume garaian, neskak laborea egitera joaten ziren arratsaldetan: bordatzen, josten, puntuan... ikastera. Eskolan, matematiketan zer zailtasun zituen kontatzen du. Opor garaian, beste maistra batengana joanda ikasi omen zituen matematikak behar bezala.

20. Dotrinara hutsik egin gabe

- **Erref**: LIZ-002/005
- **Iraupena**: 0:01:32. **Hasi**: 00:04:33. **Bukatu**: 00:06:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina

Laburpena:
Baserriko lanetan lagundu behar izaten zuen, eta erdietan ez omen zen eskolara joaten: behiak larrera eramaten, itulan... aritzen zen. Dotrinara, ordea, ezin zen hutsik egin. Elizara joaten ziren dotrina ikastera. Lezioa ikasi gabe joanez gero, zigorra izaten omen zuten.

21. Eskola ez, dotrina bai

- **Erref**: LIZ-002/007
- **Iraupena**: 0:01:41. **Hasi**: 00:06:15. **Bukatu**: 00:07:56
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Egunero izaten zuten dotrina. Eskolatik atera, eta ordubete inguruko saioa izaten zuten eguerditan. Baserrian lanean aritu eta eskolara joan ez baziren ere, dotrina ordurako beti joan ohi ziren. Gurasoek ez zuten eskola beharrezko ikusten; aldiz, dotrina bai.

22. Gau-eskola eta laborea

- **Erref**: LIZ-002/008
- **Iraupena**: 0:01:06. **Hasi**: 00:07:56. **Bukatu**: 00:09:02
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:
Organistak ematen zituen gau-eskolak. Gau-eskoletara mutilak joan ohi ziren. Mutilek urte gehiago ematen zituzten eskolan, soldadu joan behar zutelako. Neskak laborea egitera joaten ziren arratsaldetan.

23. Senarra eta haren aita

- **Erref**: LIZ-002/015
- **Iraupena**: 0:01:57. **Hasi**: 00:15:27. **Bukatu**: 00:17:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Euskara » Euskararen egoera
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Senarraren aita Kubako gerran ibili zen, eta han ikasi zuen gaztelania. Herritik joan zenean ez zekien gaztelaniaz, baina han asistente ibili zen, eta ondo ikasi zuen. Joxeparen senarrak 14 urtera arteko egin zituen ikasketak, eta, gero, soldadu joan zen. Gaztelaniaz ondo moldatzen zela dio. Senarraren amak, berriz, ez zuen eskolarik.

24. Meza, latinez

- **Erref**: LIZ-002/020
- **Iraupena**: 0:01:16. **Hasi**: 00:19:48. **Bukatu**: 00:21:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Beste hizkuntzak eta hizkerak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren jarrera
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina

Laburpena:
Lehen, meza latinez izaten zen, eta ez zuten ulertzen. Konfesioak euskaraz izaten ziren. Erlijio kontuak dotrinatik ondo ikasita izan zirela dio. Eskolan, dotrina gaztelaniaz ikasten zuten; eta apaizarekin, berriz, euskaraz.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-22

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com